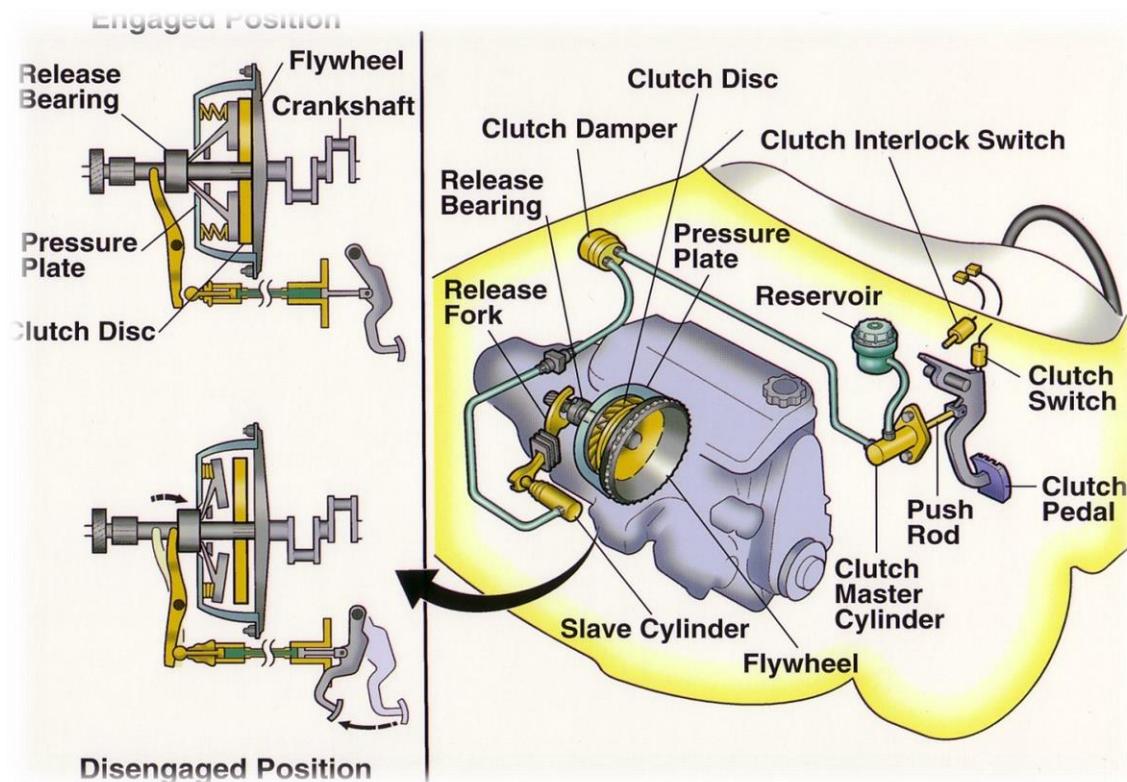

ක්ලච්‍ය (Clutch)

ක්ලච්‍යක් මගින් සිදුවන ප්‍රධාන තම කාර්යය භාර්ය වන්නේ එන්ඡීම හා ගියර පෙට්ටිය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය ඇති කිරීම හෝ තැනි කිරීමයි. මෙමගින් කියවෙන්නේ එන්ඡීමෙන් නිපදවෙන කැරකුම බලය රෝද කරා යැවීම හෝ අනවශ්‍ය නම් කපා හැරීමයි. එම කාර්යය ක්ලච්‍ය පැඩිලය පැහැමෙන් සම්බන්ධය කැඩීම හා ක්ලච්‍ය පැඩිලය නිදහස් කිරීමෙන් රෝද වලට එන්ඡීමෙන් කැරකුම සම්බන්ධ කළ හැකිය.

මෙම ක්ලච්‍ය යොදා ඇත්තේ එන්ඡීම හා ගියර පෙට්ටිය අතරය. එසේ තැනහෙත් එන්ඡීමෙන් පසුපස කොටස වන ජව රෝදයක් ගියර පෙට්ටියත් අතර වේ. ඉහත කි කාර්ය සිදු කරන්නේ රියදුරුගේ අවශ්‍යතාවය මතය. පෙර කි කාර්යට අමතරව තවත් කාරනා කීපයක් මෙම ක්ලච්‍ය මගින් ඉටු කරගත හැක.

එන්ඡීම ක්‍රියා කරමින් තිබියදී සම්පූෂණ පද්ධතිය හා එන්ඡීම අතර සම්බන්ධය මදුව ඇති කිරීමට සහය වේ. වාහනය ධාවනය වෙමින් තිබියදී ගියර මාරු කරගැනීම සඳහා රියදුරුට උපකාරී වේ.

වාහනය කන්දක් හෝ බරක් පටවා ධාවනයේ දී එන්ඩ්ම මත ලැබෙන භාරය අධිකය. ඒ නිසා එවැනි විටකදී ක්ල්වය ස්ලිප් වීම තුළින් එන්ඩ්ම ඇතුළු සම්පූර්ණ පද්ධතියේ කොටස් ආරක්ෂා කිරීමක් සිදු වේ.

Clutch වර්ග

ක්ල්ව් වර්ග ප්‍රධාන වගයෙන් කටස් දෙකකි.

1) Gradually Engagement Clutch.

- i. Friction Clutch. (සර්පණ ක්ල්වය)
- ii. Fluid clutch. (දියර ක්ල්වය)
- iii. Electrical Clutch

2) Positive Clutch.

Friction Clutch.(සර්පණ ක්ල්වය)

- Single plate clutch.
- Dual plate clutch.
- Multi plate clutch.
- Centrifugal clutch.
- Cone clutch.
- Diaphragm clutch

Fluid clutch. (දියර ක්ල්වය)

- Fluid Coupling.
- Torque converter.
- Lock up clutch.

Electrical Clutch.

- Electro Magnetic Clutch.
- Electro Magnetic Powder Clutch.

Positive Clutch.

Positive Clutch යනු නිරතුවම ස්තීර දැක්ඩකට සම්බන්ද වී පවතින හෝ එකවර සම්බන්ද වන ක්ලවයකි. බොහෝ විට Air conditioning compressor වල දැකිය හැකිය. මෙම වර්ගයේ ක්ලව වාහන සඳහා යොදා ගන්නේ තැන.

Gradually Engagement Clutch.

Gradually Engagement Clutch යනු එන්ඩ්මෙන් පැමිනෙන කැරකුම් බලය ක්රමානුකූලව සම්බන්දතාවය ලබා දීමට හැකි ක්ලව වේ. මෙම වර්ගයේ ක්ලව සමඟර වාහන සඳහා යොදා ගනී.

තනි තැටි ක්ලවය.(Single plate clutch)

මෝටර් රථ වල වැඩි වශයෙන් යොදා ගනු ලබන්නේ මෙවැනි වර්ගයේ තනි තැටි වියලි ක්ලවයකි මෙම ක්ලව ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් 2කි.

1. දැගර දුනු ක්ලවය. (Coil spring clutch)
2. ප්‍රවීර ක්ලවය. (Diaphragm clutch)

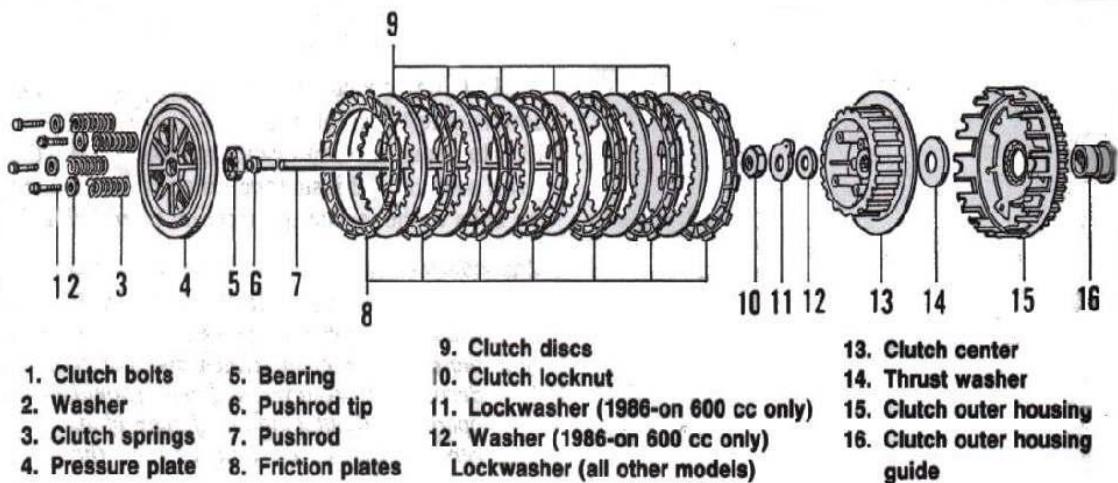
ද්විත්ව තැටි ක්ලච (Dual Plate Clutch)

විශේෂයෙන් ඉඩ ප්‍රමාණය අඩු ස්ථාන සඳහා මෙම ක්ලච තැටි 2ක් යොදා ගනී. මෙවැනි වාහන වලට වලට උදාහරණ වශයෙන් ඉඩම් වාහන ගත හැකිය උදා: මුශක්වර, බැකෝ, ලෝඩර්

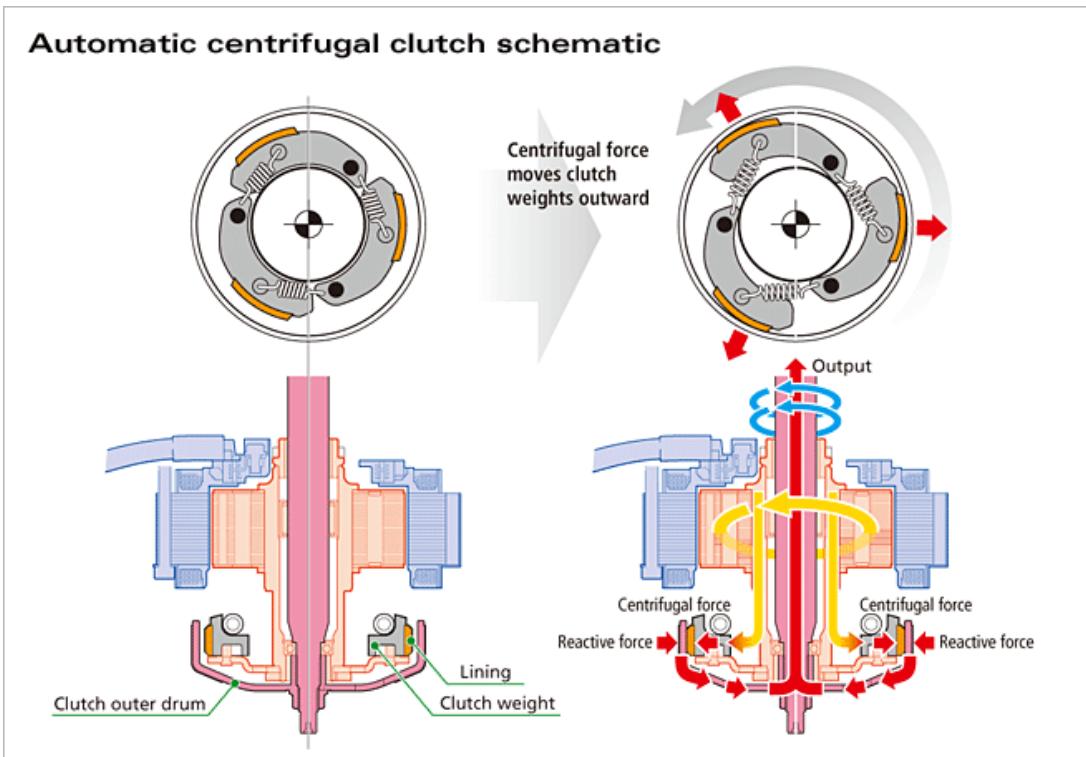
බහු තැටි ක්ලච්.(Multi Plate Clutch)

ක්ලච් තැටි 3ක් හෝ ඊට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් යොදා ගන්නා ක්ලච් තැටි මේ නමින් හැඳින් වේ උදාහරණ ලෙස මෝටර් සයිකල් හා ත්‍රි රෝද් රථ වල යොදා ඇත.

කේන්ද්‍රාපසාරි ක්ලච්.(Centrifugal Clutch)

කේන්ද්‍රාපසාරි බලයෙන් ක්‍රියා කරන ක්ලච් විශේෂයකි. එන්ජීමේ වේගයට අනුරූපව මෙම ක්ලච් එකලස ක්‍රියාකාරී වේ. එන්ජීමේ වේගය වැඩි විමේ දී බැඳීම හෙවත් සර්ෂණය වැඩි විමද එන්ජීමේ වේගය අඩු විමේ දී බැඳීම අඩු විම මෙහි ලක්ෂණයකි උදාහරණ ලෙස තණකාල කපන යන්ත්‍රය හා කුඩා ප්‍රමාණයේ මෝටර් සයිකල් ගත හැක.

Cone clutch

පැරණි රජ වාහන සඳහා යොදා තිබු ක්ලච් ක්‍රමයකි. මෙහිදී වෙපර හැඩැන් තලවිවක් මත ක්‍රියා කිරීමට සැලස්වීම මගින් බැඳීම ඇති නැති කරයි.

ව්‍යවර්ථ පරිවර්තකය. (Torque Converter)

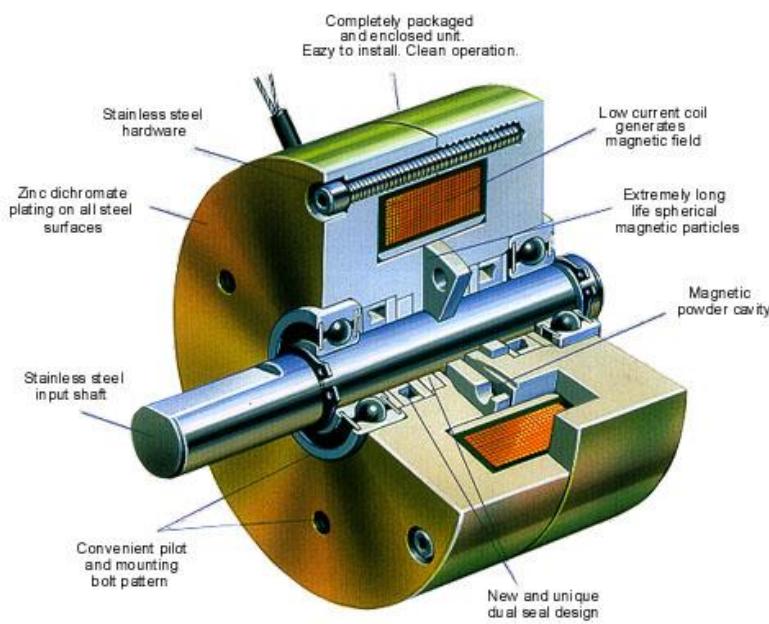
මෙහිදී Impeller හා Turbine අතරට ස්ටේටරයක් යොදා මෙය නිර්මාණය කර ඇත. ස්ටේටරය එහි මද්‍යයේ කුඩා ප්‍රමාණයට නිමවා රදවන ලබයි. ඉම්පිලරයෙන් විසිකරන ඔයිල් දහරාව ස්ටේටරයේ නොවැදී වර්බයිනයට වැදේයි. එවිට වර්බයිනයට කැරකුම බලයක් ලැබේ. වර්බයිනයට වැදුන ඔයිල නැවත මධ්‍යයේ ඇති ස්ටේටරයේ වැදී ස්ටේටරය කරකැවේ. (ස්ටේටරය කරකැවෙන්නේ කරකැවෙන දිගාවට පමණි.)

ස්ටේටරය කරකැවෙන්නේ විසිවන ඔයිල් දහරාව ඉම්පිලරයේම වැදේයි. එසේ ඔයිල් දහරාව වැදෙන්නේ ඉම්පිලරය කරකැවෙන දිගාවටමය. එනිසා ඉම්පිලරයට නැවත වර්බයිනයට විසි කිරීමට ලැබෙන ඔයිල් දහරාව වැඩිවේ. බලය දෙගුනයකින් වැඩි වන්නේ මෙම ස්ටේටරය නිසාවෙනි.

Lock up Clutch.

එන්ජීම වැඩි වේගයකින් කරකුවේ. මෙහිදී ඉම්පිලරය හා ටරබයිනය සමානව වේගයකින් කරකුවේ. මේ නිසා බලය අඩු වේ. මෙම වෝක කන්වර්ටරය තුළ Lock up Clutch එකක් යොදා තිබේ. මෙමගින් ඔයිල හා විතයකින් තොරව (විසිකිරීමකින් තොරව තනි ඒකකයක් ලෙස එන්ජීමේ කුරකුම බලය සම්පූෂණය වේ. මෙහිදී Torque Converter එක ක්රියාකාර තොවේ. මේ නිසා බලය අපතේ තොයයි. වැඩි ඉන්ධන පරිභෝෂනයක ලැබේ. කොටස් වල රත් වීම අඩු වේ. එය වාසිදායක වේ.

Electric Clutch (Magnetic Clutch)

මෙම Clutch Plate

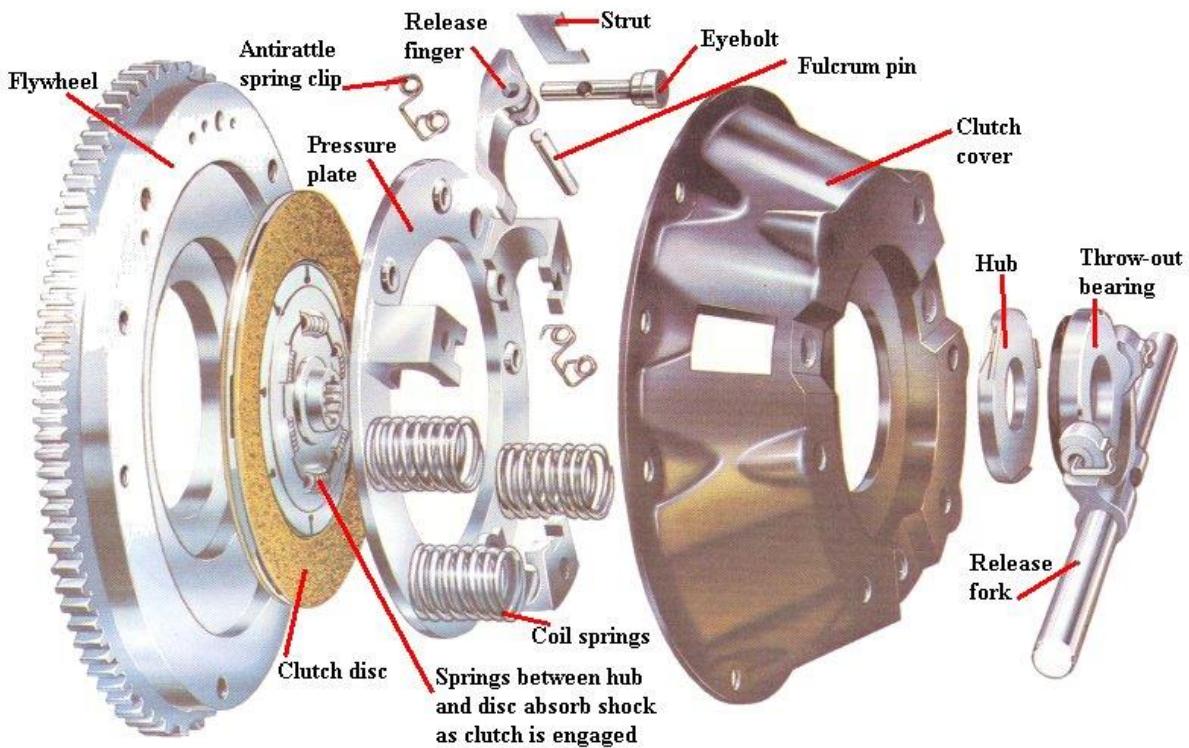
මධ්‍යයේ විද්‍යුත් දගරයක රදවා ඇත. එය ප්‍රධාන පරිපථයට සම්බන්ධ කර ඇත.

ඉතා සියුම් යකඩ කුඩා (Fine low powder) Draw plate හා Ring Drum මධ්‍යයේ පිහිටුව ඇත. ECU ඔස්සේ විදුලි

දාරාව සැපයු විට Inner හා Outer Roter අතර සර්ෂණයක් ඇති කෙරේ. ඒ සඳහා එම යකඩ කුඩා එම කොටස් දෙක අතර සර්ෂණය ඇති කිරීමට උපකාරී වේ. ඇති වන වූම්බක ක්ෂේත්රය ඔස්සේ Inner හා Outer Roter අතර යකඩ කුඩා මගින් සර්ෂණය ඇති කරනු ලබයි. එහිදී ඇති කරන සර්ෂණය විදුලි දාරාව ඔස්සේ පාලනය කෙරෙන අතර එය එන්ජීන් වේගය රඟයේ වේගය අවකර පාදක පිහිටීම වැනි කරනු මත තීරණය වේ.

මෙහි බලය ගමන් කිරීමේදී ජව රෝදයේ සිට Drive Plate වෙතටත යකඩ කුඩා ඔස්සේ ක්ල්‍යු ජ්ලේට් වෙතටත් ක්ල්‍යු ජ්ලේට් ඔස්සේ ගියර පෙට්ටිය වෙතටත් බලය ලැබේ.

දගර දුනු ක්ලචය (Coil Spring Clutches)

ක්ලච් කවරය පොට ඇණ මගින් ජව රෝදයට සවී වී ඇත. ක්ලච් කවරය හා පිඩින තැවිය අතර ඇති තෙරපුම දුනු ගනනාවක් මගින් පිඩින තැවිය ජව රෝදය දෙසට තෙරපගෙන සිටී. ක්ලච් තැවිය ජව රෝදය හා පිඩින තැවිය අතර තෙරපු පවතී. ක්ලච් තැවියේ දෙපසම සර්ෂණ පෝරු (Friction linings) යොදා ඇති බැවින් පිඩින තැවියද ජව රෝදය සමගම කරකැවීමට සැලස් විය යුතුය. මේ සඳහා සමහර ක්ලච වල පිඩින තැවිය ක්ලච් කවරයට වානේ දුනු පටි මගින් සම්බන්ධ කර ඇති අතර තවත් සමහරක පිඩින තැවියේ ස්ථාන කීපයක් ක්ලච් කවරය තුළින් නෙරපා එමට සලස්වා ඇත. මේ නිසා ජව රෝදය සමග ක්ලච් කවරය කරකැවෙන විට ඒ සමග පිඩින තැවියද කරකැවේ.

ගියර පෙටවියට සම්බන්ද ක්ලච් ර්ජාව දාර මගින් ක්ලච් තැවියට සම්බන්ධ වේ. අයි බෝල්ටස් නමින් හැදින්වෙන සිරු මාරු කල හැකි ඇණ තුළින් යවා ඇති පාවතා ඇණ මගින් මිදුම ලිවරය විවරප්‍රනය කර ඇත. මෙම ලිවර වල ඇතුළත කෙලවරල් රුධුම දුනු ආධාරයෙන් මිදුම ලිවර තැවියට සම්බන්ද කර ඇති අතර පිටත කෙලවරවල් කුඩා කුරුපා (Struts) මගින් පිඩින තැවියට

සම්බන්ධ කර තිබේ. දෙදුරුම් වාරක දුනු (Anti rattle spring) මගින් සුඡ්‍ය තෙරපුමක් මිදුම් ලිවර මත යොදුමින් ලිවර නිකරුණේ සෙලවීම වලකයි.

ක්ල්ව කරුවට මිදුම් බෙයාරිම් සම්බන්ද කර ඇති අතර ක්ල්ව කරුව () හා ක්ල්වී පාදිකය දඩු මහින් සම්බන්ද වී ඇත. ක්ල්ව පාදිකය පැහැදිලි විට මිදුම් බෙයාරිම් ජව රෝදය දෙසට වලිනව මිදුම් ලිවර තැවියට හේත්තු වී මිදුම් ලිවර වල ඇතුළත කෙලවරවල් ජව රෝදය දෙසට තෙරපයි. මෙවිට විවර්ථන වටා හැරෙන ලිවර මගින් යොදා ඇති දුනු වල ආතනිය අභිබවමින් පීඩන තැවිය ජව රෝදය දෙසින ඉවතට ඇදු ගනී. මේ නිසා ක්ල්ව තැවිය පීඩන තැවිය හා ජව රෝදය අතර බුරුල වේ. මෙහි ලිවර හැරෙන විට ලිවරවල පීටත කෙලවරවල් ගමන් ගන්නේ විවර්තනිය කේත්ද්‍රය කොට ඇති වක්රකාර පථවලය. එහෙත් මේ අවස්ථාවේදී යොදා ඇති කුඩා කුරුපා ඇලවි පීඩන තැවියට අක්ෂීය ලෙස වලනය වීමට ඉඩ සලස්වයි.

පාදිකය ක්රම ක්රමයෙන් මුදා හරින විට මිදුම් බෙයාරිම් පීටත දෙසට වලනය වේ. මෙවිට ලිවර වල ඇතුළත කෙලවරවල් මත යොදී ඇති තෙරපුම ඉවත් වේ. එහෙයින් යොදා ඇති තෙරපුම දුනුවල ආතනිය යටතේ පීඩන තැවිය ජව රෝදය දෙසට වලනය වේ. ක්ල්ව තැවිය ජව රෝදය හා පීඩන තැවිය අතර තද කරගනීමින් එන්ඡීම හා සම්පූර්ණ පද්ධතිය අතර සම්බන්දය ඇති කර ගනී. සාමාන්‍යයෙන් ක්ල්ව එකලසක අයි ආතනියකින් යුත් තෙරපුම දුනු හයක තවයක් හෝ දොලහක් යොදා ඇත.

Clutch Plate.

එන්ඡීමෙන් එන යාන්ත්‍රික ගක්තිය ගියර් පෙවීය කරාගලා යන්නේ ක්ල්ව තැවිය හරහාය. මෙම ක්ල්ව තැවිය ඇස්බැස්ටෝස් සහිත දේරවයකින් සාදා ඇත. ක්ල්ව පෝරු Cushion Spring යනුවෙන් හැඳින්වෙන තහඩු දුනු මත Rivets මගින් සවිකර ඇත.

කුපන් දුනු (Cushioning Spring)

ක්ල්වී ලයිතරයට ඇතුළතින් ඇත්ත තහඩුවක මෙය දුන්තක (Spring) හැඩයට රැලි කොට රවටි (Revert) ඇණ මගින් ක්ල්වී තැටියට සම්බන්ධ කොට ඇත. මෙහිදී එන්ඡීම හා ක්ල්වය සම්බන්ධ විමෙදි මඟුව හා ගබඩයකින් තොරව ඉටු කිරීමට මෙවා යොදා ඇත. මෙම දුනු (Base Plate) ආධාරක තැටියට සවි කොට ඇත. Base plate එක හා Retainer Plate සම්බන්ධ කොට ඇත්තේ Stop Pins වලිනි.

ඇඹුරුම් දුනු (Torsion Spring)

Retainer Plate එකෙහි වැඩි ආතතියකිනා (Tension) යුතුව මෙම කුඩා දුනු කිහිපයක හඩු (Hub) එක වටා යොදා ඇත. මෙම දුනු (Spring) යොදා ඇත්තේ ක්ල්වය එන්ඡීම සමඟ සම්බන්ධ විමෙදි ඇතිවන අයි ඇඹුරුම් උරා ගැනීමටයි.

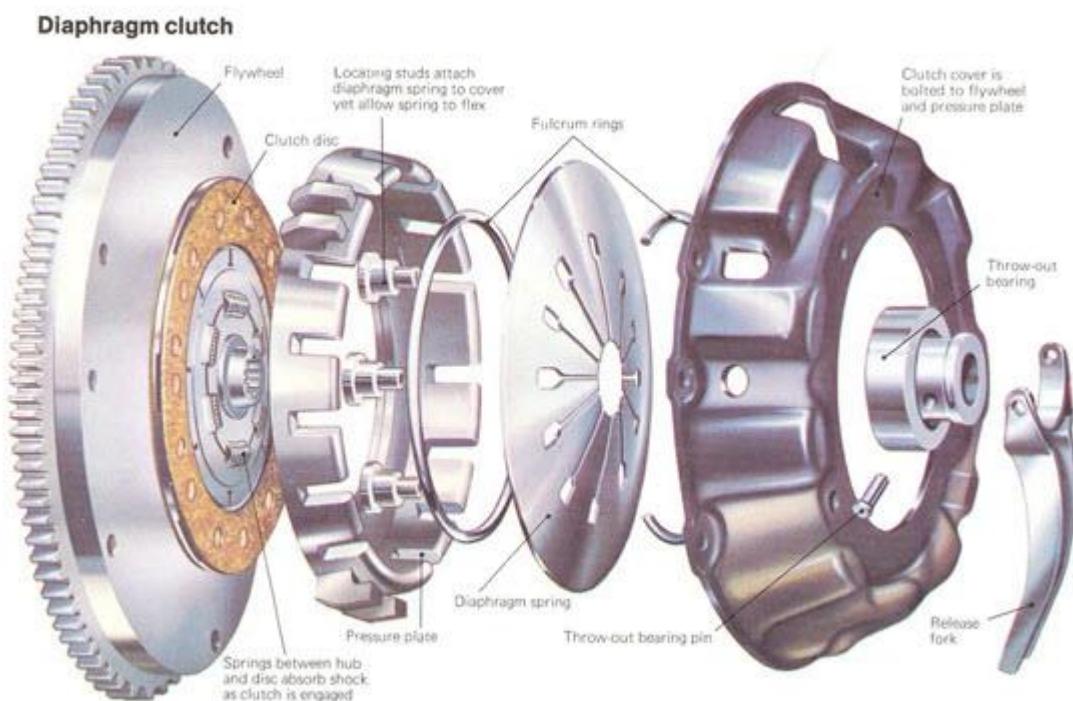
මිශ්ම බෙයාරිම (Release Bearing)

රියදුරු ක්ල්වී පාදිකය මත යොදන තෙරපුම ක්ල්වයේ මිශ්ම ලිවර වලට සම්බන්ධ මිශ්ම ලිවර තැටිය මත යොදන්නේ මිශ්ම බෙයාරිම මගිනි. එන්ඡීම ක්රියා කරන විට ජව රෝදය සමග ක්ල්වී එකලස ද කරකුවෙමින් පවතින බැවින මිශ්ම ලිවර තැටියද කරකුවෙමි. එහෙත් ඒ සමගම මිශ්ම බෙයාරිම කරකුවෙන්නේ

තැන.එහෙයින් මිදුම් බෙයාරීමට යම් අකාරයක බෙයාරීමක් යෙදිය යුතු වේ.මේ සඳහා මිනිරන් කර වලල්ලක් (Graphite Collar) හෝ ගුලා බෙයාරීමක් (Ball Bearing) හාවිතා කරනු ලැබේ.මිනිරන් ස්වයන් ස්නේහයකි එමෙන්ම ලාභදායකය එහෙත් නවීන වාහන වල බොහෝ විට දක්නට ලැබෙනුයේ ගුලා බෙයාරීමක් සහිත මිදුම් බෙයාරීම වේ.

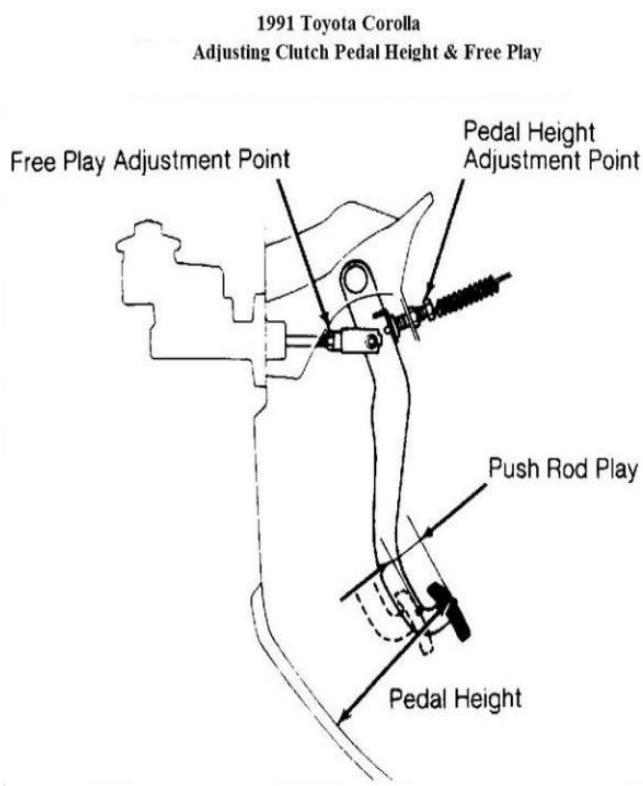
ප්‍රාවීර ක්ලචු (Diaphragm Clutch)

මෙම ක්ලචු ක්රියාකාරී වන මූලධර්මයද බොහෝ දුරට දුනු ක්ලචු ටසමාන වේ.එහෙත් මෙහිදී පිඩි තැවිය තෙරපීම සඳහා තෙරපුම් දුනු හා ලිවර වෙනුවට ඇත්තේ වානේ ජ්‍රේවීර දුන්නකි.(Diaphragm Spring) වානේ ජ්‍රේවීරයේ පිටත කෙළවර පිඩි තැවියට සම්බන්ධ කර ඇත.එහි පිටත කෙළවරට කිටුව වන ලෙසය.ජ්‍රේවීරය ක්ලචු කවරයට විවර්ථන වලලු මගින් විවර්ථනය කර ඇත.ජ්‍රේවීර දුන්න මද්‍යයේ කට්ට කහා ලිවර මෙන් සකස් කර ඇත.මෙම ලිවර මිදුම් ලිවර ලෙස ක්රියා කරයි.ක්ලචු පාදිකය මුදා හැර ඇති අවස්ථාවේදී ජ්‍රේවීරය පිරිසියක හැඩියක් ගනිමින් පිටත කෙළවරින් පිඩි තැවිය

ඡව රෝදය දෙසට තෙරපා සිල්.ක්ල්වී පාදිකය පැහු විට මිශ්‍රම බොයාරිම විසින් ජ්‍රේවිරයේ මද්‍යය තෙරපෙන අතර විවරණ වටා හැරෙන ජ්‍රේවිරය මහින් පීඩන තැවිය ඡව රෝදයෙන් පිටත දෙසට ඇද ගනී. මේ නිසා ක්ල්වී තැවිය ඡව රෝදය හා පීඩන තැවිය අතර බුරුල් වී එන්ඡීම හා සම්ජ්‍රේෂණ පද්ධතිය අතර සම්බන්ධය කැඳේ.

ක්ල්වී පැඩලයේ නිදහස් බුරුල තැබීම (Clutch Pedal Free Play)

එය 1mm සිට 3mm අතර අඩු ප්‍රමාණයක් වේ. (වාසියක්) එලෙස ක්ල්වයකට නිදහස් බුරුලක් (Free Play) තබන්නේ ක්ල්වී පැඩලය නිදහස් කොට ඇති අවස්ථාවේදී Release lever plate එකකි Release bearing එක වැදිමෙන අනව්‍ය ලෙස එම කොටස් ගෙවී යා හැකි නිසාය. එම නිසා එම කොටස් දෙක අතර වාසිය 1mm සිට 3mm පමණ වේ.

ක්ල්වී පාදිකය පැහුමේදී යම්කිසි ඉඩ ජ්‍රේමාණයක් නිදහස්ව ගමන් කරයි. මෙම නිදහස්ව ගමන් කරන ඉඩ ජ්‍රේමාණය ක්ල්වයේ නිදහස් බුරුල ලෙස භූන්වනු ලබයි. මෙම ඉඩ ජ්‍රේමාණය හෙවත් වාසිය සාමාන්‍යයෙන් 10mm සිට 30mm අතර වේ. ඉහත එම ජ්‍රේමාණය වාහන වර්ගය අනුව වෙනස් විය හැකිය.

ඉහත කි මෙම ක්ල්වී පැඩලයේ නිදහස් බුරුල ක්ල්වී දැඩු හරහා ක්ල්වී එකලස දක්වා පැමිනීමේ දී

මෙම නිදහස් බුරුල අඩු වුවහොත්,

කළේ පැබිලයේ නිදහස් බුරුල අඩුවට රියදුරා හට හඳුනාගත හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස මෙම නිඩ් කළේ ගතවීමෙන් පසුව එය ක් පමණ අඩු වුව දැනේ. එසේ වන්නේ ක්ලච් තැටිය ගෙවී යාම නිසා බව අනුමාන කළ හැකිය. ක්ලච් තැටියේ සණකම අඩුවනවා යනු ක්ලච් පැබිලය තව දුරටත් ඉහලට පැමිනෙයි එසේ වීමෙන් නිදහස් බුරුල අඩු වෙයි.

මෙම නිදහස් බුරුල වැඩි වුවහොත්,

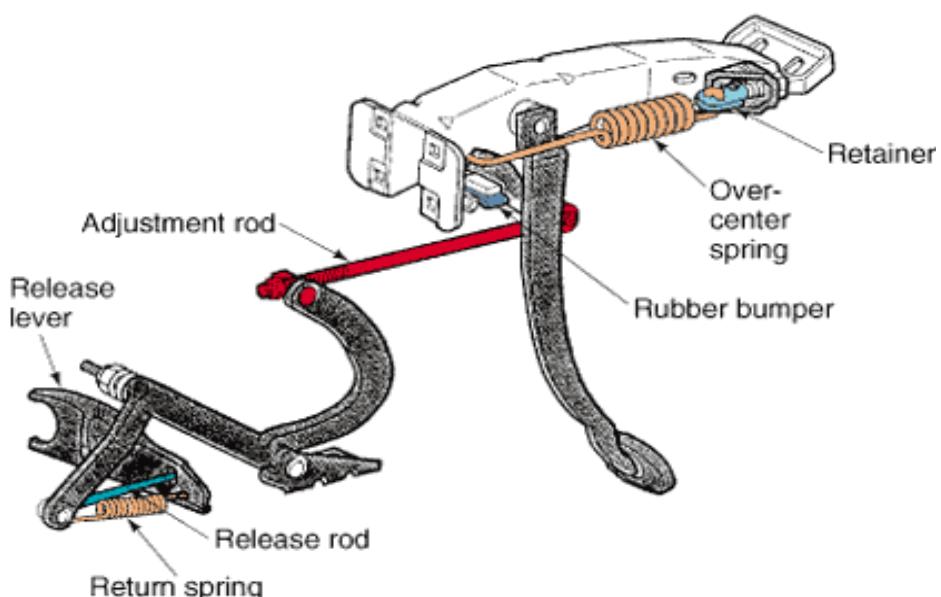
මෙහි දී Free play වැඩි වුවහොත් සිදු වන්නේ රියදුරු ක්ලච් පාදිකය පාගන ජ්‍රේමාණය අඩුවීමෙන් ක්ලච් තැටිය පීඩන තැටියෙන් නිදහස් වන ජ්‍රේමාණය ඉතා අඩු වේ. එවිට ක්ලච් off නොවීම හා රියදුරු හට ගියරයක් මාරු කර ගැනීමට අපහසු වේ.

ක්ලච් පාලනය කිරීමේ ක්‍රම (Clutch Control Mechanism)

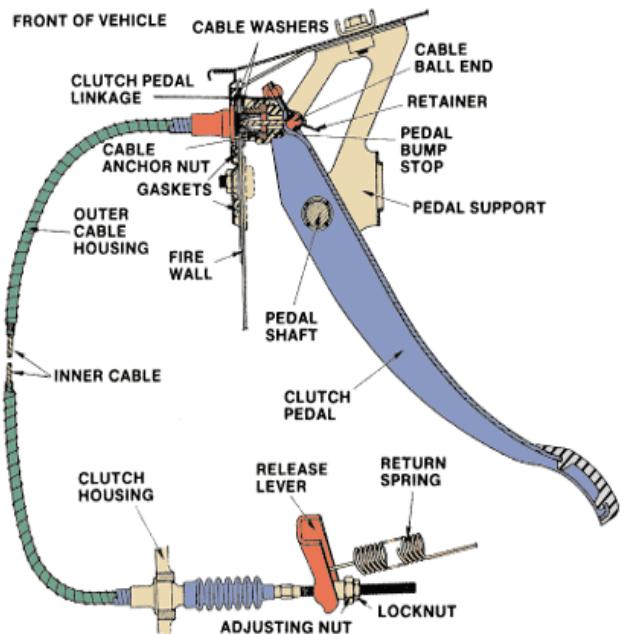
ක්ලච් පාලනය කරන ක්‍රම ප්‍රධාන වගයෙන් ක්‍රම දෙකක්. එනම්,

- යාන්ත්‍රික ක්‍රමය. (Mechanical System)
- ඩාව ක්‍රමය. (Hydraulic System)

යාන්ත්‍රික ක්‍රමය.(Mechanical System)

මෙහිදී පාදිකය හා කරුව සමඟත්ද වන්නේ දඩු හා කේබල් මගිනි. මෙහිදී ද දඩු මගින් ලිවර ක්‍රියාවක් ඇති කරයි. මේ නිසා රියදුරු විසින් පාදිකය මත යොදන තෙරපුමට වඩා වැඩි තෙරපුමක් ක්ලෑච් කරුව මගින් මිදුම බෙයාරිම මත ඇති කර ක්ලෑච් ක්‍රියා කර විම පහසු කරයි.

දාව ක්‍රිය. (Hydraulic System)

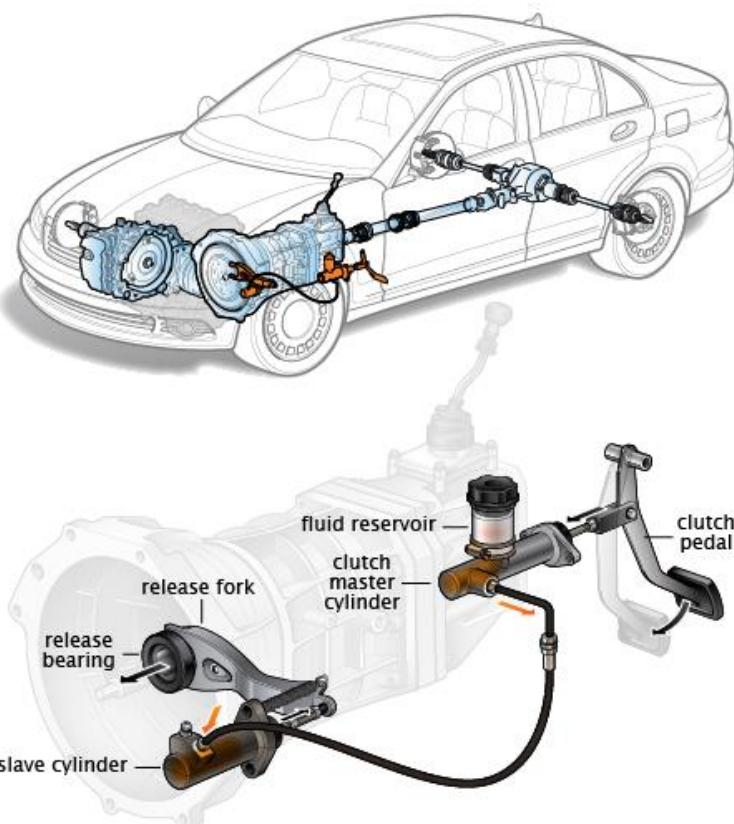

Image courtesy of ClearMechanic.com

තෙරපමින් ද්රවය මත පිඩිනයක් ඇති කරයි. මෙම ද්රවය සිහින් තලය තුළින්ගලා ගොස් ක්ලෑච් ආවරණයේ සවි කර ඇත.

මෙහි ප්‍රධාන කොටස් වන්නේ ක්ලෑච් සිලින්බරය (Clutch Master Cylinder) ස්ලේව් සිලින්බරය (Slave Cylinder). ඒවා යා කරන සිහින් තල භාස්ලේව් සිලින්බරය හා මිදුම බෙයාරිම යා කරන දඩුත් ය. ද්රාව පද්ධතිය සම්පූර්ණයෙන් ම ද්රවයකින් පිරි පවතී. ජ්‍රාන් සිලින්බරයට සමඟත්ද ද්රව ටැන්කිය මගින් ද්රාව පද්ධතියේ ද්රවය ඇඩු වීමට ඉඩ නොදී පවත් වා ගනී. ක්ලෑච් පාදිකය පැහැදිලි විට ජ්‍රාන් සිලින්බරය තුළ ඇති පිස්ටනය ඉදිරියට තල්ල වේ. ද්රවය

ස්ලේච් සිලින්ඩරය තුළට පැමිණ එහි තුළ ඇති පිස්ටනය පිටත දෙසට වලනය කරයි. මෙවිට එම පිස්ටනය ට සම්බන්ධ කර ඇති දේශීඩ තල්ලු වී ක්ල්ව කරුවද එමගින් මිශ්ම බොයාරිමද වලනය කරවා ක්ල්වය ක්රියා කරවයි. මෙහිදී ජ්රධාන සිලින්ඩරයේ පිස්ටනයට වඩා වැඩි විෂකම්බයකින් යුක්ත පිස්ටනයක්ස්ලේච් සිලින්ඩරයට යොදා ඇති නිසාත් ක්ල්ව කරුව විවර්ථනය කර ඇති නිසාත් රියදුරු විසින් ක්ල්ව පාදිකය මත ඇති කරන තෙරපුමට වඩා වැඩි තෙරපුමක් කරුව මගින් මිශ්ම බොයාරිම මත ඇති කර ගැනීමට හැකි වේ. පාදිකය මූදා හැරිය විට ජ්රධාන සිලින්ඩරය තුළ ඇති දුන්න මගින් එහි පිස්ටනය පිටත දෙසට තල්ලු කිරීම නිසා පද්ධතිය තුළ තෙල් පිඩිනය අඩු වේ. මේ නිසා කරුවට යොදා ඇති දුන්නේ ආතනිය හේතුවෙන් මිශ්ම බොයාරිම මත යෙදී ඇති තෙරපුම ඉවත් කරමින කළවී කරුව නිදහස් පිහිටීමට පැමිනේ.

දාව පද්ධතියෙන් වාතය පිටමන් කිරීම

(Air Bleeding)

ක්ල්වයේ ප්‍රධාන සිලින්ඩරයේ දාව වැන්කියෙහි ද්‍රව මට්ටම අඩු විමෙන හෝ දාව පද්ධතියේ අලුත්වැඩියාවකදී හෝ පද්ධතියට වාතය ඇතුළු වීමට ඉඩ ඇත. එවැනි අවස්ථාවකදී පද්ධතියෙන් එම වාතය ඉවත් කළ යුතු වේ. ඒ සඳහා පිටමන් ප්‍රඩුවක් (Bleeding Nipple) ස්ලේච් සිලින්ඩරයේ ඇත.

වායු පිටමන් කිරීම සඳහා පලමුව ද්‍රව වැන්කිය නියමිත මට්ටමට ක්ල්ව ද්‍රවයෙන පුරවන්න ඉන්පසු පිටමන් ප්‍රඩුව හොඳින් පිරිසිදු කර ජ්ලස්ටික් හෝ රබර නලයක එක් කෙළවරක් ප්‍රඩුවට සවී කර අනෙක් කෙළවර පිරිසිදු විදුරු බදුනක ඇති අලුත් ක්ල්ව ද්‍රවය තුළට දමන්න.

ඉන්පසු වෙනත් කෙනකුට ක්ල්ව පාදිකය කීප වරක් පාගා පාදිකය තද කරගෙන සිටින ලෙස උපදෙස් දෙන්න. එසේ පාදිකය තද කරගෙන සිටියදීම පිටම් ප්‍රඩුව බුරුල් කරන්න. එවිට පද්ධතියේ වාතය ඇත් නම බදුනේ ඇති ද්‍රවය තුළින් වාතය පිටවී යනු දැකිය හැකිය.

පාදිකය පහලට වලිත වූ වහාම පිටම් ප්‍රඩුව වසා දමන්න. ඉන්පසු පාදිකයට හෙමින් ඉහලට පැමිනීමට ඉඩ හරින්න. තලය තුළින් වාත බුබුල නිකුත් වීම නතර

වන තුරු මෙම ක්‍රියා වලිය සිදු කරන්න ක්‍රියාවලිය තුළදී දුව ටැන්කියේ දුඩු මට්ටම අඩු නොවන ලෙසට වග බලාගන්න.

පද්ධතියෙන් වාතය සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් වූ බවට නිශ්චිත වූ පසු තලය ගලවා දමන්න. අවසාන වගයෙන් පාදිකය කීප වරක් පාගා ක්ල්වය නියමිත ආකාරයෙන් ක්‍රියා කරන්නේ දැයි පරික්ෂා කරන්න. එමෙන්ම තෙල් කාන්දු වීමක් සිදු වේදැයි බලන්න.

BEFORE

AFTER

